

NOTAT

15. december 2016

Høringsnotat vedrørende udkast til lov om ændring af lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. (Ændring af alderskrav for unge personers beskæftigelse og alderskrav til bevillingshavere og bestyrere m.v.)

1. Indledning

Lovforslaget har til formål at gennemføre initiativer, som er en del af aftalen "Vækst og udvikling i hele Danmark" fra den 9. februar 2016 mellem regeringen og Dansk Folkeparti. I aftalen indgik initiativet "en tidsvarende restaurationslov", som indeholder en lempelse af § 27 om forbud mod at beskæftige mindreårige, hvor der sælges stærke drikke (alkohol), samt en præcisering af § 10 vedr. bevillingsperioder.

Lovforslaget indeholder desuden bl.a. bestemmelser om nedsættelse af alderskravet til bevillingshavere/bestyrere, bevillingsnævnets sammensætning, ophævelse af finansieringsforbuddet samt udlevering af smagsprøver.

Lovforslaget har været i høring i perioden den 7. oktober 2016 til den 4. november 2016 hos i alt 51 organisationer, foreninger m.v.

Der er modtaget høringssvar fra de hørte organisationer, foreninger, m.v., hvoraf 27 har haft konkrete bemærkninger til udkastet til lovforslag.

De væsentligste bemærkninger fra de hørte parter til de enkelte emner i lovudkastet gennemgås og kommenteres nedenfor.

Enkelte høringssvar har givet anledning til rent redaktionelle ændringer og præciseringer i lovteksten og bemærkningerne. Disse ændrer ikke ved substansen i de pågældende forslag og omtales derfor ikke nærmere i dette notat.

2. Generelle bemærkninger

Lovforslaget til modernisering af restaurationsloven og tilpasningen heraf efter erhvervets behov og den generelle udvikling er modtaget med stor opbakning fra høringsparterne. Af de bemærkninger, der er modtaget, fremgår det, at forslaget er båret af et erhvervsmæssigt hensyn og er med til at sikre en mere tidssvarende regulering af restaurationsområdet.

Bemærkninger fra Lægeforeningen, Børnerådet, Alkohol og Samfund m.fl. har bl.a. været, at folkesundhedshensynet generelt er fraværende i lovforslaget, herunder at der ikke er tilstrækkeligt fokus på børns udvikling og sundhed. De udtrykker bekymring for, at flere unge vil færdes i

miljøer, hvor der udskænkes stærk alkohol, og at lovforslaget dermed vil bidrage til at øge unges eksponering for alkohol.

Beboerforeninger og flere borgere bosiddende i Københavns Kommune har givet udtryk for, at de oplever mange gener fra restaurationsvirksomhederne i Indre By. Disse høringsparter finder således, at en liberalisering af loven vil forværre mulighederne for at opretholde et alsidigt byliv, som også er egnet til at bo i. De oplever, at myndighederne har svært ved at kontrollere problemerne og ved at administrere loven på grund manglende ressourcer hos politiet.

3. Bemærkninger til lovforslagets konkrete indhold

Kommenteringen af høringsvarene vil ske med udgangspunkt i følgende opdeling:

- 3.1. Bevillingsperiodens længde (§ 10, stk. 2)
- 3.2. Bevillingsnævnets sammensætning (§ 10, stk. 3)
- 3.3. Lempelse af aldersgrænsen for bevillingshavere/bestyrere (§ 13)
- 3.4. Ophævelse af finansieringsforbuddet (§ 16)
- 3.5. Tilbagekaldelse af bevilling (§ 19)
- 3.6. Lejlighedsbevillinger (§ 22)
- 3.7. Forbud mod udlevering af alkohol uden bevilling (§ 24)
- 3.8. Nedsættelse af alderskravet for unges beskæftigelse (§ 27)
- 3.9. Øvrige bemærkninger/punkter

3.1. Bevillingsperiodens længde (§ 10, stk. 2)

Myndigheder/organisationer:

Bilfærgernes Rederiforening, Bryggeriforeningen, Dansk Erhverv, DRC og Horesta tilkendegiver positivt, at de støtter forslaget om præcisering af bevillingsperiodens længde. DI er enig heri, da ændringen vil medføre en administrativ lettelse for både erhvervslivet og bevillingsmyndighederne samtidig med, at usikkerheden i forbindelse med investeringsbeslutningerne mindskes for en række aktører, da de vil kunne arbejde inden for en længere tidshorisont.

Horesta anfører, at der med en minimumsperiode på 2 år opnås en god balance mellem på den ene side hensynet til den erhvervsdrivende, og den anden side behovet for at se en virksomhed an, inden der gives bevilling for en længere periode.

DRC finder, at forslaget om bevillinger med en længde på 2 år bør få den konsekvens, at praksis for bevillinger skærpes, således at flere bevillingsansøgninger meddeles afslag. Dette bør fremgå af lovbemærkninger.

Rigspolitiet anfører, at en minimumsgrænse for bevillingsperiodens længde vil kunne få den modsatte effekt ift. de intentioner, som forslaget i øvrigt synes at hvile på. Dette skyldes, at f.eks. nystartede restaurationsvirksomheder ikke, som det er tilfældet i dag, kan gives mulighed for i en

kortere periode at dokumentere, at de formår at leve op til de forventninger som stilles til restaurationsvirksomheder.

Københavns Kommune og KL ser et behov for fortsat at kunne give en bevilling i en kortere periode end 2 år. Endvidere finder Københavns Kommune det uklart, hvorvidt tidsbegrænsningen også gælder for natbevillinger efter § 28, stk. 4.

Asnæs & Vangstrup Rådgivning har anført, at formuleringen af forslaget ikke skaber øget gennemsigtighed for ansøgere, idet det ikke er specificeret, hvilke betingelser der skal være opfyldt for at forkorte bevillingsperioden. Dette bør derfor sikres at stå tydeligt i en vejledning.

3F anfører, ligesom LO, at den nuværende bestemmelse om bevillingslængde bør fastholdes.

Borgere:

Stræderne og Strøgets Beboerforening, Elsebeth Cato, Nørre Kvarters Beboerforening, Helen Majew og Morten Vesely støtter ikke forslaget.

Nørre Kvarters Beboerforening anfører, at det store problem er, at en 8 årig bevilling kan kombineres med en natbevilling. Nørre Kvarters Beboerforening efterlyser, at loven og dens udøvere tager hensyn til beboernes i områder med mange restaurationer, og at bevillingshavernes byrder bliver set i forhold til andre berørte parter (beboere og andre erhvervsdrivende) byrder.

Elsebeth Cato, Helen Majew, Nørre Kvarters Beboerforening og Stræderne og Strøgets Beboerforening anfører, at kommunens handlemuligheder indskrænkes, og finder, at det skal være lettere at inddrage en bevilling.

Kommentar

Det er regeringens opfattelse, at der er et behov for sikre, at lovens udgangspunkt om, at bevillinger gives for en periode på 8 år, videreføres. Det følger også af aftalen om "Vækst og udvikling i hele Danmark", at partierne vil undgå meget korte bevillingsperioder. Formålet med lovforslaget har således også været at begrænse erhvervslivets byrder, som er forbundet med hyppige ansøgningsrunder.

Praksis har i nogle kommuner udviklet sig til, at flere ansøgere får tildelt en kortere bevilling på helt ned til f.eks. et halvt eller et helt år. Formålet er derfor at hindre denne udvikling i praksis men stadig tage højde for, at kommunerne i nogle situationer har brug for at give kortere bevillinger. Det bemærkes, at en bevilling også efter omstændighederne kan begrænses på anden måde end tidsmæssigt og betinges af vilkår. Behovet for fortsat at kunne give bevillinger, som er kortere end 2 år, som KL og Københavns Kommune anfører, findes således at stride mod det politiske ønske om at undgå korte bevillingsperioder.

Forslaget om en minimumsperiode på 2 år vil få den konsekvens, at flere ansøgere vil få meddelt et afslag. Dette skyldes, at flere ansøgere i dag får tildelt bevillinger på helt ned til et halvt år, grundet bl.a. en skrøbelig økonomi. Sådanne korte bevillinger vil ikke længere være mulige at tildele. Ændringen af bevillingsperiodens længde skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring i § 19 omkring administrativ tilbagekaldelse. Det tilsigtes med forslaget, at processen for tilbagekaldelse af bevillinger gøres lettere, således at den i højere grad anvendes, når der måtte være behov herfor, i stedet for tildeling af korte bevillinger, som det ses i praksis.

Københavns Kommune finder det uklart, hvorvidt ændringerne også finder anvendelse på § 28, stk. 4, omkring natbevilling. En ændring af reglerne omkring natbevillinger har ikke været en del af ændringsforslaget, hvorfor ændringen omkring bevillingsperiodens længde ikke gælder for natbevillinger efter § 28, stk. 4.

3.2. Bevillingsnævnets sammensætning (§ 10, stk. 3)

Myndigheder/organisationer:

3F, Bryggeriforeningen, Dansk Erhverv, DRC, LO og Horesta støtter den foreslåede ændring vedr. bevillingsnævnet sammensætning.

3F, DRC, LO og Horesta er enige om, at der i bevillingsnævnet bør inddrages repræsentanter fra branche- og arbejdsgiversiden.

Endvidere bemærker 3F, Bryggeriforeningen, LO og DRC, at kommunerne bør forpligtes til at oprette bevillingsnævn. DRC fremfører i den forbindelse, at ansøger i en kommune uden bevillingsnævn ikke kan indbringe afslaget for anden administrativ myndighed, som man kan i kommunerne med bevillingsnævn.

Horesta anfører, at det sagkyndige medlem bør have en vis uddannelsesmæssig baggrund, fx en revisionsmæssig baggrund, være statsautoriseret revisor eller skatterevissionsuddannet.

Rigspolitiet finder ikke umiddelbart et behov for ændring heraf, idet nævnets øvrige medlemmer allerede anses for at varetage de i lovforslagets anførte hensyn.

Københavns Kommune er ikke enig i, at der er behov for en uafhængig jurist eller advokat, idet bevillingsnævnet er en selvstændig forvaltningsmyndighed, hvor der således er en klageadgang til kommunalbestyrelsen. I øvrigt påpeger Københavns Kommune, at det ikke fremgår af bemærkningerne, om bevillingsnævnene skal suppleres med nye medlemmer fra 1. juli 2017 eller 1. januar 2018.

Asnæs & Vangstrup Rådgivning tilkendegiver, at det ikke er deres oplevelse, at der er et ønske om yderligere juridiske kompetencer i bevillingsnævnet. Ligeledes finder de, at krav om øget fokus på de økonomiske kår vil besværliggøre ansøgningsprocessen, uden at der opnås en øget kvalitetssikring. Derimod er det mere den forvaltningsretlige viden, der skal være til stede i bevillingsnævnet.

KL finder, at den foreslåede ændring vil være vanskelig for kommunerne at efterleve, idet arbejdet er ulønnet og det er svært at rekruttere medlemmer. KL foreslår derfor, at det gøres frivilligt, om bevillingsnævnet vil udvide nævnet med to medlemmer.

Borgere:

Nørre KvarTERS Beboerforening efterlyser en borgerrepræsentant i bevillingsnævnet, idet beboerne på nuværende tidspunkt ikke ved, hvilke kriterier, overvejelser og hensyn, som ligger bag bevillingerne.

Kommentar

Det bemærkes, at det er kommunerne selv, der vælger, om de vil nedsætte et bevillingsnævn, eller om det er Kommunalbestyrelsen, som behandler ansøgningerne om alkoholbevilling. Hvis der ikke er nedsat et bevillingsnævn, træffes afgørelserne af Kommunalbestyrelsen, som består af folkevalgte politikere, hvis job bl.a. er at repræsentere og varetage borgernes interesser. Bevillingsnævnet består af indtil seks medlemmer, som ikke nødvendigvis er medlemmer af Kommunalbestyrelsen. Det vil sige, at medlemmerne kan være almindelige borgere, hvorfor borgernes interesse også i denne situation synes varetaget.

Formålet med lovændringen er også at øge bevillingsnævnets fokus på ansøgerens retsstilling samt sikre, at der sker en saglig vurdering af hensyn efter restaurationslovens § 12. Særligt har det været et ønske fra flere interessenter, at bevillingsnævnenes virksomhedsøkonomiske indsigt blev styrket.

Flere hørings svar anfører, at bevillingsnævnet også bør bestå af repræsentanter fra branche- og arbejdsgiverside samt bør tilføjes forebyggelsesmæssige og folkesundhedsvidenskabelige kompetencer. Det er imidlertid vurderingen, at det er mest hensigtsmæssigt ikke at udvide antallet af medlemmer af bevillingsnævnet yderligere. Erhvervsstyrelsen erfarer, at visse brancheorganisationer allerede i dag sidder med i bevillingsnævnet i nogle kommuner.

Erhvervsstyrelsen har efterfølgende været i dialog med KL, som ift. bevillingsnævnenes sammensætning har fremført, at kommunerne, særligt udkantskommunerne, har svært ved at finde og ikke mindst honorere en uafhængig jurist. Konsekvensen heraf bliver ifølge KL, at kommunerne må nedlægge bevillingsnævnet, hvilket ikke er hensigten med forslaget.

3.3. Lempelse af aldersgrænsen for bevillingshavere/bestyrere (§ 13, stk. 1)

Myndigheder/organisationer:

Bryggeriforeningen, Dansk Erhverv, DI og Horesta støtter den foreslåede ændring.

DRC er som udgangspunkt positive overfor forslaget, men udtrykker bekymring ift. aldersgrænsen på 18 år, grundet det store ansvar, som følger med opgaven. DRC foreslår, at bestemmelsen efter en kort periode evalueres.

Horesta påpeger vigtigheden i, at det altid er op til det enkelte bevillingsnævn at vurdere, om en ansøger har den fornødne personlige modenhed og tilstrækkelige faglige viden og indsigt til at kunne drive en restaurationsvirksomhed. Horesta anfører i den forbindelse, at det ikke pr. automatik betyder, at en person ikke kan drive en restaurationsvirksomhed forsvarligt, blot fordi personen er ung.

Alkohol og Samfund rejser en frygt for, at andelen af skader, herunder ulykker, vil øges. Alkohol og Samfund peger endvidere på, at der bør indføres et krav om, at bevillingshaver/bestyrer gennemfører et bevillingskursus, samt at der foretages en vurdering af personens evner (ansvarligt værtskab), før de kan søge om bevilling.

Lægeforeningen anfører, at den foreslåede lempelse risikerer at have en negativ effekt på både sikkerhed og ansvarlighed i nattelivet.

VSOD anfører, at bevillingshavere og bestyrere bør være karakteriseret ved at have større autoritet, modenhed og myndighed end deres kunder, hvorfor VSOD finder, at de nuværende regler bør fastholdes. VSOD anfører tilmed, at det kan være vanskeligt for en yngre person at afvise servering af alkohol til en ældre person, hvilket kan medføre, at afvisningen ikke respekteres.

Borgere:

Stræderne og Strøggets Beboerforening og Nørre Kvarters Beboerforening kan ikke støtte forslaget. Nørre Kvarters Beboerforening bemærker, at det kræver erfaring at kunne takle de problemer, der kan opstå i forbindelse med servering af alkohol. Foreningen finder også, at man bør beskytte såvel den unge som kunderne.

Kommentar

Regeringen og DF, som er bag aftalen om "Vækst og udvikling i hele Danmark", aftalte et initiativ om "en tidssvarende restaurationslov". For at opnå dette skal restaurationslovens bestemmelser følge samfundets udvikling, som bl.a. har medført, at myndighedsgrænsen er faldet fra 21 til 18 år. Den foreslåede aldersgrænse bruges også inden for andre hverv, og Restaurationsudvalgets betænkning nr. 1206 fra juni 1990, anfører også, at udvalget dengang fandt, at unge mennesker, der har afslut-

tet en uddannelse inden for restaurationsfaget, almindeligvis må antages at være kvalificeret til at administrere en virksomhed, der har alkoholbevilling. I dag kan man påbegynde en uddannelse inden for restaurationsfaget allerede efter grundskolen, hvorfor nogle personer vil være yngre end 23 år, når de færdiggør uddannelsen. Samtidig er det regeringens opfattelse, at aldersgrænsen ikke skal forhindre unge iværksættere i at starte egen virksomhed, når de har færdiggjort deres uddannelse. Endelig følger det af regeringens turismestrategi, at alderskravene for bevillingshavere og bestyrere skal lempes.

Alkohol og Samfund anfører, at der bør indføres et krav om, at bevillingshaver/bestyre gennemfører et bevillingskursus, og at der foretages en vurdering af personens evner (ansvarligt værtskab), før de kan søge om bevilling. Det vurderes, at personen gennem sin uddannelse inden for restaurationsfaget opnår relevante kompetencer, hvorfor det ikke findes nødvendigt, at der stilles krav om et efterfølgende bevillingskursus.

For bevillingshaveren følger det af § 13, stk. 2, at alkoholbevilling kan nægtes under de omstændigheder, der er nævnt i straffelovens § 78, stk. 2 (dvs. at den, der er dømt for strafbart forhold, kan udelukkes fra at udøve virksomhed, såfremt det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet). I forhold til bestyreren følger det af § 15, stk. 1, at bestyreren ikke må have udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at den pågældende ikke vil lede serveringsstedet på forsvarlig måde. Endelig følger det af § 15, stk. 2, at bestyreren skal godkendes af bevillingsmyndigheden.

3.4. Ophævelse af finansieringsforbuddet (§ 16)

Myndigheder/organisationer:

Horesta er generelt positive over for forslaget om at ophæve finansieringsforbuddet i § 16. De anfører, at der i lande uden et tilsvarende forbud, ikke har været en tendens til, at restaurationsbranchen blev præget af større opkøb fra bryggerier og spiritusfabrikanter med produktmonopolisering til følge. Trenden i restaurationsmarkedet er, at forbrugerne i højere grad efterspørger diversitet og lokale produkter. Endvidere anfører Horesta, at dispensationsadgangen i dag administreres lempeligt, hvorfor der allerede eksisterer gode muligheder for at opnå dispensation til finansieringsforbuddet.

Horesta efterlyser dog, ligesom Dansk Erhverv og Alkohol og Samfund, at der foretages en undersøgelse af konsekvenserne ved en ophævelse af finansieringsforbuddet. De finder, at såfremt bestemmelsen ophæves, skal udviklingen følges nøje af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

DI støtter ikke en ophævelse og finder i øvrigt ikke forslaget tilstrækkeligt begrundet. DI ønsker derfor en forklaring af behovet og grundlaget for forslaget, herunder hvorledes det skulle styrke det frie forbrugsvalg.

VSOD tilkendegiver, at de ikke kan støtte en ophævelse af finansieringsforbuddet, da de mener, at de små erhvervsdrivende vil komme i klemme, hvilket hverken er til gavn for væksten og innovationen i Danmark.

Ligeledes står De Samvirkende Købmænd (DSK) uforstående over for den forslåede ændring, da de finder det umuligt at forudse konsekvenserne for forbuddet, når der ikke er foretaget en forudgående analyse heraf. De opfordrer derfor til, at denne del af lovforslaget udgår, da de mener, det vil være konkurrencebegrænsende for restaurationsbranchen, og at ophævelsen i øvrigt er imod hensigten med det samlede lovforslag.

Bryggeriforeningen er enig med VSOD, DSK og DI om, at forslaget om at ophæve finansieringsforbuddet ikke bør gennemføres. De anfører bl.a., at forslaget ikke er kommenteret i lovudkastets generelle bemærkninger, og at der ikke er redegjort for ministeriets overvejelser om baggrunden for forslaget. Ligeledes bemærker Bryggeriforeningen, at bestemmelsens dispensationspraksis ikke er nævnt i lovforslaget, hvilket kan give læseren et indtryk af, at der ophæves et absolut forbud, i stedet for, som det faktisk er tilfældet i dag, at beskrive den lempelige administrationspraksis.

Bryggeriforeningen anfører videre, at bestemmelsen sikrer valgfrihed, diversitet og et varieret vareudbud. Mange mikrobryggerier har ikke den nødvendige kapacitet til at levere deres produkter i dagligvarehandlen. En ophævelse vil derfor medføre en markedsafskærmning, og at alkoholproducenter via deres ejerskab, eller som betingelse for økonomiske tilskud, naturligt vil kræve, at restaurationens sortiment begrænses til alkoholproducentens egne mærker/sortiment. Restauratøren er i dag uafhængig og kan frit skifte leverandør. De er kun bundet af en evt. indgået leveringskontrakt. Bryggeriforeningen finder at restauratøren vil miste denne stærke konkurrenceposition ved en ophævelse af § 16.

Bryggeriforeningen har endeligt i deres høringssvar oplyst, at Konkurrencestyrelsens daværende direktør Finn Lauritzen, tilbage i 2005, har frarådet en ophævelse, da det efter hans vurdering ikke vil fremme konkurrencen. Bryggeriforeningen henviser i øvrigt til Konkurrencestyrelsens vurdering af Carlsbergs kundefølelser (2005) i forhold til en situation uden et finansieringsforbud. Konkurrencestyrelsens konklusion på undersøgelsen blev, efter en sammenligning med Belgien og Holland, hvor der ikke er finansieringsforbud, at en ophævelse vil medføre øget markedsafskærmning og begrænsning af den frie konkurrence.

Borgere:

Endeligt har Nørre Kvarters Beboerforening, Stræderne og Strøgets Beboerforening og borger Sally Mountfield tilkendegivet, at de er imod en ophævelse af finansieringsforbuddet.

Kommentar

Forslaget om ophævelse af § 16 har ikke haft til hensigt, som flere af høringsparterne har anført, at skabe en markedsafskærmning og dermed et konkurrencebegrænsende marked. Det har ligeledes ikke været et ønske, at restaurationsbranchen blev præget af større opkøb fra bryggerier og spiritusfabrikanter med produktmonopolisering til følge.

Hensigten med at ophæve finansieringsforbuddet har derimod været at lave en administrativ mere enkel model, således at der ikke skulle ansøges om dispensation til at få en alkoholbevilling, selvom personer og selskaber ville have været omfattet af de i § 16, stk. 2-5, anførte dispensationsbestemmelser. Dette var for at skabe lige vilkår for at eje en restaurationsmed alkoholbevilling i Danmark, uanset om en aktør fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer.

Der ønskes et marked, hvor restauratøren er uafhængig og frit kan skifte leverandør, og hvor der er valgfrihed, diversitet og et varieret vareudbud. Det vurderes dermed på baggrund af de modtagne høringssvar, at forslaget om ophævelse af finansieringsforbuddet tages ud af det samlede lovforslag.

3.5 Tilbagekaldelse af bevilling (§ 19, stk. 2)

Myndigheder/organisationer:

DRC og Horesta støtter forslaget om lempelse omkring administrativ tilbagekaldelse af bevillinger, idet forslaget vedrørende bevillingsperiodens længde formodentlig vil medføre flere tilbagekaldelsessager. Horesta anfører, at forslaget kan være med til at sikre større ansvarlighed i branchen.

Ligeledes er Københavns Kommune og KL positive over for initiativet om, at bevillingsnævnet kan igangsætte en sag om tilbagekaldelse af bevilling. Københavns Kommune anfører dog, at det bør være nemmere at tilbagekalde en bevilling, jf. § 19, stk. 2, såfremt det bliver vedtaget, at minimumsperioden for bevillinger er 2 år. Desuden anføres det, at der af bemærkningerne alene fremgår forhold, som politiet kan konstatere, men ikke, hvordan bevillingsnævnet skal begrunde en tilbagekaldelse uden politiets medvirken. KL er enig heri.

Københavns Kommune efterlyser også adgang til at kunne fratage en bevilling, hvis restauratøren ikke lever op til sit ansvar, herunder ift. diskrimination.

Endelig påpeger Københavns Kommune, at en øget brug af muligheden for tilbagekaldelse, vil medføre en stor administrativ byrde, og heraf meromkostninger pga. det meget store antal restaurationsmed i kommunen.

Rigspolitiet anfører, at den foreslåede ændring principielt giver mulighed for, at bevillingsmyndigheden kan indlede en tilbagekaldelsessag efter høring af politiet, uanset om politiet er enig i, at der skal ske tilbagekal-

delse. Ydermere pointerer Rigs politiet, at det kan overvejes, om ordningen skal etableres på en sådan måde, at politiet skal tiltræde bevillingsmyndighedens afgørelse om tilbagekaldelse.

Kommentar

Tilbagekaldelse af en alkoholbevilling kan ske, hvor der er særlig grund til at antage, at bevillingshaveren ikke vil eller kan drive restaurationsvirksomhed på forsvarlig måde. Lovforslagets formål er at gøre adgangen til administrativ tilbagekaldelse lettere. I dag træffes afgørelsen om tilbagekaldelse efter forslag fra politiet, men såfremt forslaget vedtages, vil Kommunalbestyrelsen også kunne igangsætte en tilbagekaldelsessag af egen drift efter høring af politiet.

Den lettere adgang til administrativ tilbagekaldelse skal ses i sammenhæng med, at det tydeliggøres, at bevillinger som udgangspunkt gives for 8 år af hensyn til erhvervslivets byrder i forbindelse med hyppige ansøgningsrunder.

3.6. Lejlighedsbevillinger (§ 22)

Myndigheder/organisationer:

Bryggeriforeningen, Dansk Erhverv og De Samvirkende Købmænd (DSK) støtter de foreslåede ændringer.

Alkohol og Samfund er positiv overfor forslaget om at tydeliggøre reglerne for lejlighedsbevillinger, men finder samtidig, at ændringerne også bør have et formål om at stramme kontrollen med lejlighedsbevillinger, samt regulere udskænkningen af alkohol til børn og unge ved såkaldte ”private” arrangementer. De foreslår, at dette kan gøres ved, at forbyde udskænkning til børn og unge i hele det offentlige rum, så det afgrænses til faktiske private fester. Endvidere anfører Alkohol og Samfund, at nedsettelse af alderskravene generelt i lovforslaget bør følges op af nogle helt andre og opgaverrelevante krav.

Dansk Erhverv anfører, at ændringen bidrager til, at dagligvarebutikker m.fl. kan tilbyde deres kunder særlige arrangementer med mad og drikke. Det skal dog være klart, at lejlighedstilladelser kun gives relativt få gange pr. år, og ikke medfører konkurrence for aktører med faste bevillinger. Ligeledes oplyser DSK, at det ikke fremgår af bemærkningerne, hvor ofte et arrangement kan afholdes, men at der højst må være tale om få arrangementer årligt i de enkelte butikker.

Rigspolitiet finder, at det bør overvejes, om det er muligt at fastsætte retningslinjer for politiets adgang til at stille vilkår i forbindelse med lejlighedstilladelse samt adgangen til at forbyde virksomheden. Ydermere anfører Rigs politiet, at bør overvejes, hvorvidt der skal fastsættes en grænse for, hvor mange tilladelser til et enkeltstående arrangement, der kan meddeles den samme ansøger eller til samme type arrangement.

DRC og Horesta kan ikke støtte forslaget.

DRC finder, ligesom Rigspolitiet og Horesta, at antallet af lejlighedsstilladelser vil stige kraftigt, hvis kravet om en ”særlig” lejlighed fjernes. Horesta anfører, at udtrykket ”særlige” lejligheder netop er et klart signal om, at det ikke bare er muligt at få en lejlighedsbevilling til hvad som helst. Rigspolitiet anfører, at en stigning i antallet af arrangementer vil kunne give anledning til ordensmæssige og/eller ædruelighedsmæssige problemer samt øge tilgængeligheden af stærke drikke.

Rigspolitiet fremfører tillige, at den foreslåede ændring vil føre til arrangementer, hvor udskænkning i sig selv er anledningen, og hvor myndighederne ikke har mulighed for at udøve kontrol med udskænkning, økonomi, arrangørernes vandel m.v. De politimæssige ressourcer, der medgår til behandlingen af ansøgninger om lejlighedsstilladelser, vil stige.

DRC påpeger endvidere, at afgrænsningen mellem enkeltstående lejligheder og bevillingsvirksomhed vil blive udvisket, hvis enhver sammenkomst, der alene har til formål at spise og drikke, skal kunne afholdes udenfor restaurationsbranchen. Ydermere ønsker DRC det tydeliggjort i bestemmelsen, hvornår der er tale om et enkeltstående arrangement.

Borgere:

Stræderne og Strøgets Beboerforening og Helen Majew kan ikke støtte forslaget, da de mener at lejlighedsbevillingerne allerede i dag gives på for løst et grundlag. Stræderne og Strøgets Beboerforening anfører, at kontrollen bør forbedres og prioriteres af myndighederne. Helen Majew er enig og fremfører, at kontaktoplysninger på arrangørerne skal være offentligt tilgængelige.

Kommentar

Erhvervsstyrelsen har været i dialog med Rigspolitiet og erfarer, at praksis i de enkelte politikredse er meget forskellig, hvorfor det har været svært at finde frem til en løsning på problemstillingen, som tilgodeser alle hensyn.

Flere hørings svar påpeger, at administrationen af lejlighedsbevillinger ikke bliver tydeligere af, at ordet ”særlige” fjernes. Det anføres også, at antallet af lejlighedsbevillinger vil stige, og det vil blive lettere at få tildelt en lejlighedsbevilling. Mange borgere har også givet udtryk for en bekymring omkring et stigende antal lejlighedsbevillinger.

På baggrund af de indkomne hørings svar er det besluttet, at forslaget i § 22 omkring lejlighedsbevillinger trækkes tilbage. Dette skyldes bl.a., at det findes problematisk, at myndighederne ikke har mulighed for at udøve kontrol med udskænkning, økonomi, arrangørernes vandel m.v. Ydermere finder Erhvervsstyrelsen, at lovens formål tilsidesættes, hvis antallet af lejlighedsbevillinger stiger, idet en lejlighedsbevilling er en undtagelse til

hovedreglen om, at man skal have en alkoholbevilling for at kunne servere alkohol.

Det vurderes på baggrund af ovenstående, at såfremt der skal ændres i reglerne for lejlighedsbevillinger, skal det ske i tæt samarbejde med interessenterne – både myndigheder og organisationer.

3.7. Udlevering af smagsprøver (§ 24)

Myndigheder/organisationer:

Bryggeriforeningen, Dansk Erhverv og De Samvirkende Købmænd (DSK) støtter forslaget omkring udlevering af smagsprøver.

DSK anfører, at det klart bør fremgå af lovbemærkningerne til § 24, stk. 3, at butikkerne ikke må udlevere hele flasker som smagsprøver, hvis det er sådan, bestemmelsen skal forstås. DSK anfører samtidig, at det bør tydeliggøres, at butikkerne i forbindelse med deres arrangement gerne må sælge de præsenterede varer. Endelig anfører DSK, at det ikke vil være muligt for butikkerne at prissætte hver enkelt af de tilbudte smagsprøver og herefter beregne, hvorvidt den samlede pris for et arrangement svarer til den sammenlagte pris for de enkelte smagsprøver. DSK ønsker derfor, at det af lovbemærkningerne fremgår, at det ikke skal være hensigten for den næringsdrivende at opnå en fortjeneste.

Alkohol og Samfund mener, det bør præciseres, at udskænkning/udlevering af smagsprøver alene må håndteres af personer på 18 år, samt at der i øvrigt gælder de samme regler som ved lejlighedsudskænkning.

DRC anfører, at formålet med forslaget er svært at finde, og finder, at dette hurtigt vil kunne udvikle sig til en alternativ alkoholudskænkning. DRC tvivler på, om en effektiv kontrol heraf vil være praktisk gennemførlig, ligesom der formentlig vil skulle afregnes moms efter udsalgsprisen og ikke købsprisen som i dag.

Kommentar

Det bemærkes, at en vare ikke i sin helhed må udleveres som smagsprøve. Er der f.eks. tale om en vinhandel, der sælger vin i flasker, må den næringsdrivende ikke udlevere en hel flaske vin som smagsprøve. Den næringsdrivende må alene udlevere smagsprøver af vinen. Det skal samtidig bemærkes, at butikken gerne må sælge varer og optage bestillinger i forbindelse med et arrangement. Det skal understreges, at det ikke må være hensigten for den næringsdrivende at opnå en fortjeneste ved dette.

3.8. Nedsættelse af alderskravet for unges beskæftigelse (§ 27)

Myndigheder/organisationer:

Arbejdstilsynet, Bilfærgernes Rederiforening, Bryggeriforeningen, Dansk Erhverv, De Samvirkende Købmænd (DSK), DI, DRC og Horesta støtter de foreslåede ændringer.

Arbejdstilsynet kvitterer for, at forslaget tager højde for arbejdsmiljølovgivningens særlige beskyttelseshensyn til unges arbejde, som Arbejdstilsynet har fremført i det forberedende lovarbejde inden høringen. Arbejdstilsynet bemærker dog, at det bør præciseres i bestemmelsen i § 27, stk. 3, fremfor af lovbemærkningerne, at personer under 18 år ikke må være beskæftiget med udlevering af smagsprøver.

Dansk Erhverv finder, at en sænkelse af alderskravet under de nærmere angivne betingelser er hensigtsmæssigt og forsvarlig ud fra en arbejdsmiljømæssig betragtning, og at forslaget åbner op for en mere fleksibel og tidssvarende tilgang til arbejdskraften. Endvidere finder Dansk Erhverv de i lovbemærkningerne beskrevne arbejdsområder for forsvarlige og hensigtsmæssige.

DI og Bilfærgernes Rederiforening er positive over for forslaget, idet den nuværende regel hindrer unge under 18 år i fx at afrydde borde eller tage mod bestillinger i eksempelvis forlystelsesparker, i museumscaféer eller lign. Den gældende regel anføres endvidere at besværliggøre vagtplanlægning og vagtbytning blandt sæsonarbejdere, hvilket Horesta er meget enige i.

DRC anfører, at der udover et beskyttelseshensyn, også er et hensyn at tage til de unges beskæftigelsesmuligheder, der med dette forslag kan varetages uden at udsætte de unge for overlast.

Horesta finder, at den foreslåede ændring er stærkt tiltrængt og vil være en meget stor gevinst for restaurationslivet – særligt i højsæsonen. Horesta anfører ligeledes, at de begrænsninger, som følger af lovforslaget, vil betyde, at risikoen for, at unge konfronteres med berusede personer vil være yderst begrænset.

3F, Alkohol og Samfund, Børnerådet, Kræftens Bekæmpelse, Lægeforeningen og VSOD kan ikke støtte forslaget.

3F og LO finder ikke, at der er en anerkendelsesværdig samfundsmæssig interesse i forslaget, og finder desuden, at andre aldersgruppers adgang til arbejdsmarkedet mindskes, særligt for de ufaglærte, hvis forslaget vedtages. 3F og LO anfører, at seksuel chikane og trusler om vold er store problemer i restaurationsbranchen, hvorfor arbejde i lokaler med alkoholudskænkning er uegnet for børn under 18 år. Ligesom 3F efterlyser LO, at det fremgår klart i lovbemærkningerne, hvilke restaurationer de unge kan arbejde i.

3F er enig med LO i, at såfremt forslaget vedtages, vil det have samfundsmæssige konsekvenser, herunder merudgifter til overførselsindkomster, som ikke er medtaget i forslaget's konsekvensberegninger.

Alkohol og Samfund påpeger, at eksponering for alkohol i en ung alder er forbundet med øget risiko for skader, både passivt og aktivt.

Ligeledes anfører Børnerådet, at forslaget medfører alvorlige omkostninger for børns sundhed, som overskygger de gevinster, erhvervslivet kan forvente. Børnerådet finder, at det er særdeles vigtigt at sikre, at den positive udvikling i børn og unges alkoholvaner fortsætter. Rådet finder ikke, at forslaget understøtter det forebyggende arbejde som pågår for at ændre børn og unges alkoholvaner.

Børnerådet finder videre, at risikoen for at blive udsat for berusede personer på restauranter ikke er af begrænset omfang. De unge vil skulle håndtere adfærd fra voksne, som kan være utryghedsskabende eller grænseoverskridende. Det vil i sådanne situationer være vanskeligt for den unge at fastholde krav om dokumentation for alder fra en jævnaldrende, og at der derfor vil kunne ske en omgåelse af dette krav.

Kræftens Bekæmpelse finder, at forslaget trækker i en anden retning af det, som der lovgivningsmæssigt har været arbejdet for i flere år – nemlig at skabe flere alkoholfrie rum for unge. Kræftens Bekæmpelsen vurderer også, at det er et uheldigt at sende et signal om, at det er acceptabelt, at mindreårige håndterer stærk alkohol.

Lægeforeningen peger bl.a., at risikoen for skader eller kontakt med berusede personer ikke mindskes af kravet om, at de unge er under opsyn af voksent personale. Desuden finder Lægeforeningen ikke, at afgrænsningen af muligheden for at ansætte 15-17 årige til steder, hvis hovedformål er servering af mad, giver en lav risiko for, at de skal håndtere alkoholpåvirkede personer.

VSOD finder, at forslaget er meget vidtgående og ikke i tråd med den mangeårige forebyggelsesindsats, hvor et af de primære mål har været at udsætte debutalderen for unges indtagelse af alkohol. VSOD udtrykker bekymring for, at der ikke er ressourcer til tilstrækkelig kontrol af de serveringssteder, der måtte vælge at ansætte unge under 18 år. Desuden finder VSOD, at den lovgivningsmæssige skelnen mellem serveringssteder, der serverer mad og alkohol, og serveringssteder, der udelukkende serverer alkohol, er problematisk.

Borgere:

Elsebeth Cato, Helen Majew, Nørre Kvarters Beboerforening og Stræderne og Strøgets Beboerforening støtter ikke forslaget. Helen Majew anfører, at 16 årige ikke bør arbejde i restauranter, når de ikke engang selv må være gæster eller kan købe alkohol.

Kommentar

Det er regeringens opfattelse, at bestemmelsen i sin nuværende form er utidssvarende, og det følger af turismestrategi, som blev offentliggjort af den tidligere erhvervs- og vækstminister, at mange restauranter og cafeer oplever, at restaurationsloven står i vejen for, at unge under 18 år må være beskæftiget i lokaler, hvor der udskænkes alkohol. Det er derfor besluttet at modernisere restaurationsloven, så unge fra 15 år må arbejde i f.eks. restauranter og cafeer, hvor der både sælges mad og alkohol.

Det skal være muligt for unge at være beskæftiget med afrydning, opdækning og rengøringsarbejde eller med servering af stærke drikke under opsyn af voksent personale på serveringssteder, hvis hovedformål er servering af mad, og hvor serveringen af stærke drikke sker i forbindelse hermed. De unge kan alene beskæftiges med disse opgaver inden for tidsrummet kl. 6.00-22.00. Dette fremgår også af bemærkningerne til lovforslaget.

For unge mellem 15 og 18 år, som er værtens børn og børnebørn, eller personer, der er under uddannelse i tjenerfaget, gælder, at de må lidt mere, nemlig være beskæftiget med servering af alkohol til gengæld kun inden for tidsrummet kl. 06-20. Det bemærkes, at bestemmelsen er i overensstemmelse med Arbejdstilsynets regler om arbejdstidens placering

I forhold til den anførte tidsperiode er det i overensstemmelse med, hvad der i dag gælder for unge, der arbejder på kontor, i butikker, servicestationer og lignende, jf. Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde. De restaurationsvirksomheder, som de unge kan være beskæftiget i er f.eks. caféer, restauranter/madboder i forlystelsesparker, svømmehaller, hoteller m.v. Alle steder hvor servering af alkohol ikke er det primære formål.

Det understreges, at muligheden for at beskæftige unge alene indføres for restauranter, hvor der er en begrænset risiko for, at unge bliver udsat for at skulle håndtere alkoholpåvirkede personer. Det betyder således, at de unge ikke kan være beskæftiget på barer, diskoteker eller lignende, hvor servering af alkohol er det primære formål.

Inden for turisterhvervet og oplevelsesøkonomien udgør unge under 18 år en arbejdsressource ikke mindst som sæsonarbejdere. Det vurderes ikke, som ellers anført af 3F og LO, at de unge vil hindre adgangen til arbejdsmarkedet fra f.eks. uflaglærte.

Endelig vil det på baggrund af høringen blive præciseret i § 27, stk. 3, at unge under 18 år ikke må arbejde med servering af smagsprøver, hvilket ikke fremgår helt entydigt af den foreslåede bestemmelse. Dette vil derfor blive præciseret i både lovtæst og bemærkningerne hertil.

3.9. Øvrige bemærkninger

Rigspolitiet anfører, at forslaget i § 1, nr. 5, som giver Erhvervsministeren hjemmelsmæssigt grundlag til en evt. fremtidig overdragelse af behandlingen af bevillingsansøgninger fra politiet til kommunalbestyrelsen/bevillingsnævnet, bør præciseres. Den anvendte formulering begrænser sig ikke hertil, men omfatter alle politiets beføjelser efter restaurationsloven.

Forslaget om *forbud mod udlevering af alkohol uden bevilling*, jf. § 1, nr. 14, modtages positivt af Alkohol og Samfund og Stræderne og Strøgets Beboerforening, som dog mener, at kontrollen heraf kan forbedres.

I forbindelse hermed anfører Rigspolitiet, at enkelte politikredse har henvendt opmærksomheden på, at der flere steder i landet afholdes såkaldte ”posefester”, dvs. en fest, hvor f.eks. en idrætsforening skaffer lokaler og musik, hvorefter der indbydes unge mennesker typisk i alderen 13-18 år. De unge medbringer selv en pose med alkohol, som afleveres i baren med navn på, hvorefter den unge i løbet af aftenen kan henvende sig i baren og bede om alkohol fra posen. ”Posefest”-konceptet har udviklet sig en grad, hvor professionelle eventfirmaer er begyndt at arrangere festerne i lokaler, der indrettes som en form for diskotek, hvor de unge selv kan medbringe alkohol. Rigspolitiet finder, at der bør overvejes en måde, hvorpå ”posefester” bliver omfattet af loven.

Alkohol og Samfund og Lægeforeningen støtter forslaget om *udarbejdelse af en vejledning* om de hensyn, som kommunalbestyrelsen skal iagttage, når der skal tages stilling til ansøgninger om alkoholbevillinger. Begge foreninger opfordrer dog til, at forebyggelses- og sundhedsperspektivet tydeligt indgår i udarbejdelsen. Særligt ønsker Alkohol og Samfund et afsnit om alkoholudskænkning (over 2,8 pct.) ved idrætsfaciliteter, hvor børn og unge udgør en del af målgruppen. KL mener, at Erhvervsstyrelsen skal inddrage kommunerne i forbindelse med udarbejdelsen af vejledningen.

DRC tilkendegiver positivt, at de støtter forslaget om, at *Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om ansøgningsproceduren*, og opfordrer til, at brancheorganisationerne bliver inddraget i Erhvervsstyrelsens arbejde herom. Hertil finder KL, at Erhvervsstyrelsen skal inddrage kommunerne i arbejde med regulering af proces og krav ifm. bevillingsansøgningerne.

Modsat støtter Stræderne og Strøgets Beboerforening ikke dette forslag, idet de finder, at Erhvervsstyrelsen ikke har nok kompetence til at varetage sociale, byplanmæssige, sundhedsmæssige og miljømæssige aspekter af byens liv. Nørre Kvarters Beboerforening er enig heri.

Horesta er enig i hensigten med forslaget i § 15 c omkring *godkendelse af andre ansatte end bestyrere*, men efterlyser en større revision af bestemmelsen. Horesta anfører, at det klart skal fremgå af bestemmelsen, at der

alene kan stilles krav om forhåndsgodkendelse efter en mere konkret vurdering/skøn af de enkelte virksomheder. Endvidere finder Horesta, at kravet om en forhåndsgodkendelse er en stor administrativ udfordring for virksomhederne. Endelig anføres det, at politiets godkendelse bør gælde hele landet og ikke kun den enkelte politikreds.

Kommentar

Det bemærkes, at Erhvervsstyrelsen vil udarbejde vejledningen angående de hensyn, som kommunalbestyrelsen skal iagttage ved afgørelsen af, om alkoholbevilling kan gives, i samarbejde med relevante parter, herunder politiet og KL.

Ligeledes vil de relevante parter, herunder KL, politiet samt brancheorganisationer, blive inddraget i Erhvervsstyrelsens arbejde med at fastsætte nærmere regler om ansøgningsproceduren. Hensigten er også, at forenkle ansøgningskemaet for bl.a. turistbusser, så proceduren kan blive mindre administrativ tung.

Det understreges, at den foreslåede ændring i § 1, nr. 5, alene giver Erhvervsministeren hjemmelsmæssigt grundlag til en evt. fremtidig overdragelse af behandlingen af bevillingsansøgninger fra politiet til kommunalbestyrelsen/bevillingsnævnet.

Det bemærkes, at det i bemærkninger til § 24 præciseres, at forbuddet mod at udlevere og medbringe stærke drikke også gælder for de såkaldte "posefester".

Kravet i § 15c om forhåndsgodkendelse af andre ansatte end bestyrere, opleves som en administrativ udfordring for virksomhederne. Af den grund er det også foreslået, at godkendelsen skal gælde for 5 år og for hele den politikreds, som virksomheden er omfattet af. Det bemærkes, at der ikke anses at være et behov for, at politiets godkendelser skal gælde for hele landet.

4. Oversigt over hørte organisationer, myndigheder m.v.

3F, Advokatrådet, Alkohol & Samfund, Arbejdstilsynet, Bager- og Konditormestre i Danmark, Blå Kors, Bryggeriforeningen, BUPL, Børnerådet, Coop Danmark A/S, Danmarks Rederiforening, Danmarks Restauranter og Caf er, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Center vedr. Alkoholisme og andre Afh ngighedssygdomme (DCAA), Dansk Erhverv, Dansk Supermarked, Dansk Sygeplejeråd, Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), Danske Advokater, Danske Slagtermestre, De Samvirkende Købmænd, DI, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Foreningen af Socialchefer, Foreningen God Alkoholkultur (GODA), Formanden for Forbrugerklagenævnet, HK Handel, Horesta, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, KFUM's Sociale Arbejde i Danmark, Komiteen for Sundhedsoplysning, KL, Kræftens Bekæmpelse, Københavns Kommune, Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen L nken, Ligebehandlingsn v-

net, LO, Lægeforeningen, Politidirektørforeningen, Red Barnet, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Sex og Samfund, Sikkerhedsbranchen, og Vin og Spiritusorganisationen i Danmark.

Følgende organisationer m.v. har haft bemærkninger til lovforslaget:

3F, Alkohol og Samfund, Arbejdstilsynet, Asnæs & Vangstrup Rådgivning, Bilfærgernes Rederiforening, Bryggeriforeningen, Børnerådet, De Samvirkende Købmænd (DSK), Dansk Erhverv (DE), Dansk Industri (DI), Danmarks Restauranter & Cafeer (DRC), Elsebeth Cato (borger), Helen Majew (borger), Horesta, Jan Grünwald (borger), Kommunernes Landsforening (KL), Kræftens Bekæmpelse, Københavns Kommune, LO, Lægeforeningen, Maria Girsel (borger), Morten Vesely (borger), Nørre Kvarterets Beboerforening, Rigspolitiet, Sally Mountfield (borger), Stræderne og Strøgets Beboerforening samt Vin og Spiritusorganisationen i Danmark (VSOD).

Følgende organisationer m.v. har afgivet høringsvar uden bemærkninger:

Coop Danmark, DA, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet Tænk, Institut for Menneskerettigheder, Ligebehandlingsnævnet og Rigsadvokaten.